

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Dîtîqa (nouum) ḥadāta (testamentum)

Parisiis, 1584

Cap. XIII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39367

31 Caelum & terra transibunt: verba autem mea non transibunt.

32 De die autem illo vel hora nemo scit, neque angeli in caelo, neque Filius: nisi Pater.

33 Videte, vigilate, & orate: nescitis enim quando tempus sit.

34 Sicut homo qui peregrè profectus reliquit domum suam: & dedit seruis suis potestatem cuiusque operis, & ianitori praecepit ut vigilet.

35 Vigilare ergo (nescitis enim quando Dominus domus veniat: serò, an media nocte, an galli cantu, an mane)

36 Ne cum venerit repente, inueniat vos dormientes.

37 Quod autem vobis dico, omnibus dico, Vigilare.

C A P. XIII.

1 ERAT autem Pascha, & Azyma post biduū: & querebant summi Sacerdotes & Scribae quomodo dolo eum tenerent & occiderent.

2 Dicebant enim, Non in die festo, ne forte tumultus fieret in populo.

autem de preteribunt non & verba mea preteribunt & terra caelum
שמאי וארעא נעברון ומלי לא נעברון 32
angeli non etiam nouit non homo illa hora & de illo die
ומא הו ועל שעתא הו אנש לא ידע אף לא מלאכא
& orate vigilate videte Pater uis filius nec calorati
שמאי ולא ברא אלא אן אכא 33
est vir sicut tempus sit quando estis scientes enim non
לא נור ידעין אנתון אמתי הו זכנא 34
& vniuique seruis suis potestatem & dedit domū suā & reliq. q. pere. p. c. a. i.
נור דחוק ושבק ביתה ויהב שולטנא לעברוהו ולאנש
vigilate vigilans ut esset precepit & ianitori opus suum ut
אנש עבררה ולתרעא פקד דנהוא עיר 35
vel pere domus dominus veniet quando estis scientes quia nō igitur
הכול דלא ידעין אנתון אמתי אתא מרה דביתא ברמשא
mane an galli in clamore an noctis in diuisione an
או בפלגה דלליא או במקרא תרנגלא או בצפרא 36
vos dormitis cum inueniat vos repente de venerit ne cum
דלמא נאתא מן שליא ונשבחכו כד דמכו אנתון 37
estote ego dico ipsum vobis omnibus ego dico autem quod vobis id
מרו דלכו דין אמר אנא לכלכו הו אמר אנא הויתון
vigilante
עדין

14 Caput

קפלאון יד

christi matum in cōsecrat lectio

קרינא בקרש טורון

erāt & querebant azymorū pascha futurum erat dies duos autem post
כתר דין תרין יומין הוא פצחא דפטירא ובעין הו
& eū interficerēt tenerent eum in dolo quomodo & Scribae sacerdot. priop
דבי כהנא וספרא איכנא כנכלא נאחרונהו ונקטלוניהו
tumultus fiat ne in festo non erant & dicentes
ואמרו רהו לא בעדערא דלמא נהוא שגושיא
in populo
בעמא

31 ο ουρανός & η γη παρελεύσονται· αὐτὰ δὲ ῥήματα μου οὐ μὴ παρέλθουσιν. 32 πῶς οὐδεὶς οἶδεν, οὐδὲ οἱ ἀγγελοὶ οὐδὲ ὁ υἱός, εἰ μὴ ὁ πατήρ. 33 βλῆτε, γρηγορεῖτε, προσεύχετε· οὐκ οἴδατε ἡμέραν ἢ ὥραν ἃς ἔρχεται ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου. 34 ὡς ἄνθρωπος ἀφῆκε τὴν οἰκίαν αὐτοῦ, καὶ ἔδωκε τὴν ἐξουσίαν ἑκάστῳ τῶν δούλων αὐτοῦ, καὶ τῷ θυρωρῷ ἐπέταξε ἵνα γρηγορῇ. 35 οὐκ οἴδατε ἡμέραν ἢ ὥραν ἃς ἔρχεται ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου. 36 ὡς ἄνθρωπος ἀφῆκε τὴν οἰκίαν αὐτοῦ, καὶ ἔδωκε τὴν ἐξουσίαν ἑκάστῳ τῶν δούλων αὐτοῦ, καὶ τῷ θυρωρῷ ἐπέταξε ἵνα γρηγορῇ. 37 ἀλλὰ εἰ μὴ ἡμεῖς, πάντες ἡμεῖς, γρηγοροῦμεν.

Κεφ. ιδ.

1 Ἦν δὲ τὸ πάσχα, καὶ τὰ ἀζυμα μὲν δύο ἡμέρας· καὶ ἐζητοῦν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς, πῶς αὐτὸν ἐκτελέσωσιν τὴν θανάτωσιν. 2 Ἦσαν δὲ, μὴ ἐν τῇ ἑορτῇ, μήποτε θόρυβος ἔσται ἐν λαῷ.

3 **Υετροσι Σιμονις** in domo in Bethania esset existens ipse & cum
 וכר הו איתוהו הוא בכיתעניא בכיתה דשמעון גרכא
 vnguenti alabastrum super eam cui erat mulier venit accubaret dō
 כר סמון אתת אנתתא דאית עליה שמיפתא דבסמא
 cepit ipsi? super & effudit ipsum & aperuit illud pretij magni p̄stiatissimæ nardi
 הנרדין רישיא סגו דמיא ופתחתה ואשפעתה על רישה
 displicebat discipulis ex quidam autem erant Iesu
 דישוע : 4 **אית הו דין אנשא מן תלמידי דאתאכאש**
 vnguenti huius perditio fuit quorsum & dixerunt apud se quibus
 להון כנפשהון ואמרו דלמנא הוא אבדנא דהנא כסמא :
 denariis centum ter quā plus venundari enim fuit potens
 5 **משבח הוא ניר למזבנו יתיד מן תלת מאא דינרין**
 vero ipse in eam erant & murmurātes pauperibus & dari
 ולמתיבהו למסכנא ומזדעפין הו בר : 6 **הו דין**
 opus ei estis molesti quid omittite eā dixit Iesus
 ישוע אמר שובקורה כנא מהרין אנתון לה עבדא
 vobis sunt pauperes enim omni tempore in me operata est bonum
 שפירא עבדת לותי : 7 **בכלובן ניר מסכנא אית לבון**
 vt faciatis estis potentes fueritis volentes & quando vobiscū
 עמכון ואמתי דעבין אנתון משכחין אנתון דתעברון
 existens id apud vos sum omni tempore nō autē ego quod bonū eis
 להון דשפיר אנא דין לא בכלובן איתי לותכון : 8 **הו דאית**
 aromate cōdiit ad sepulturam tanquā & p̄occupavit fecit adhuc ei erat
 הוא לה להדא עבדת וקדמת איך דלקבורתא בסמא
 p̄dicabitur quod vbiunque vobis ego dico & amen corp̄ meū
 נושמי : 9 **ואמין אמר אנא לבון דכל אינא דתתכרו**
 hzc quod fecit id etiam mundo in vniuerso hoc enang. meū
 סכרתה הדא בכלה עלמא ואי מדס דעבדת הדא
 duodecim ex vnus Iscariotes autem Iudas in memoria ipsi dicitur
 נתמלל לדוכרנה : 10 **יהודא דין סכריוטא חד מן תרעסר**
 eis eum proderet vt sacerdotum principes ad abiit
 אול לורת רבני כהנא איך דנשלמיוהי להון
 argentum & pollicii sunt letati sunt audissent cum verō illi Iesum
 לישוע : 11 **הנון דין כר שמעו הדיו ואשתוריו בסמא**
 vt eum proderet opportunitatē sibi erat & querēs ei quod darēt
 דנתלון לה ובעא הוא לה פלעא דנשלמיוהי :

3 Et cum esset Bethaniæ in domo Simonis Leprosi, & recumberet, venit mulier habens alabastrum vnguenti nardi spicati pretiosi: & fracto alabastro effudit super caput eius.

4 Erant autem quidam indignè ferentes intra semetiplos, & dicentes, Vt quid perditio ista vnguenti facta est?

5 Poterat enim vnguentū istud venundari plus quàm trecētis denariis, & dari pauperibus.

6 Et fremebant in eam. Iesus autem dixit, Sinite eam: quid illi molesti estis? Bonū opus operata est in me.

7 Semper enim pauperes habebitis vobiscum: & cum volueritis, potestis illis bene facere, me autem nō semper habebitis.

8 Quod habuit hæc, fecit: p̄uenit vngere corpus meū in sepulturam.

9 Amen dico vobis, vbiquē p̄dicatum fuerit Euāgelium istud in vniuerso mūdo, & quod fecit hæc narrabitur in memoriam eius.

10 Et Iudas Iscariotes vnus de duodecim abiit ad summos Sacerdotes, vt proderet eum illis.

11 Qui audientes gauisi sunt: & promiserunt ei pecuniam se daturos. Et querebat quomodo illum opportunè traderet.

3 **Επι της αυτης εν Βηθανια, οπου οικει ο Σιμωνος του Λεπροσου, κατακειμενος αυτος, ηλθεν γυνη εχουσα θιασπον μωρβου αρδου ποτηριου πολυτιμου & συναρτασα το θιασπον, και εχευεν αυτην εν τῃ κεφαλη.** 4 **Ησαν δε τινες ἀγαλλισου της καρδης εαυτης, & λεγοντες, εις τι η ἀποληια αυτη του μωρβου εν τῃ κεφαλη? 5 ηδυνατο γαρ το ποτηριον αυτου παρωρειασαι οσα δλωσειαν, & δοθῆναι τῃς πτωχεις: & οτι ελεησθη αυτη.** 6 **ο δε Ιησους ειπεν, αφεις αυτω? η αυτη ποτις παρ εχρησασαλου εν εβρασαις εν εμου.** 7 **παιτητη γαρ τῃς πτωχεις εχρησασα μη εαυτην, & οταν δοληται δλωσειαν αυτην, εμε δε ου παιτητη εχρη.** 8 **ο εχευεν αυτη, εποιησεν καρδιακα εμελειαν μου το σωμα εις τον καιρον ισραηλ.** 9 **αμην λεγω υμῖν, οπου δε κηρυχθη το ευαγγελιον τουτο εις ολαν τον κοσμον, & εποιησεν αυτη, και λεησθη εις μνημοσιν αυτης.** 10 **ε ο Ιουδας ο Ισκαριωτης, εις τον δωδεκα, απηλθεν προς τῃς αρχιερευσ, να παρεισθη αυτην αυτης.** 11 **οι δε αμειψασατες εχρησασα, & ενομινασαν αυτην προσειον δεσωαι, & εζητητην ποσ δακτωρας αυτην παρεισθη.**

12 Et primo die Azymorum quando Pascha immolabant, dicunt ei discipuli, Quid vis eamus, & paremus tibi ut manduces Pascha?
 13 Et mittit duos ex discipulis suis, & dicit eis, Ite in ciuitatem: & occurret vobis homo lagenam aquæ baiulans, sequimini eum:
 14 Et quocumque introierit, dicite domino domus, quia magister dicit, Vbi est refectio mea, vbi Pascha cum discipulis meis manducem?
 15 Et ipse vobis demonstrabit cœnaculum grande, stratum: & illuc parate nobis.
 16 Et abierunt discipuli eius, & venerunt in ciuitatem: & inuenerunt sicut dixerat illis, & parauerunt Pascha.
 17 Vespere autem facto venit cum duodecim.
 18 Et discumbentibus eis, & manducantibus, ait Iesus, Amen dico vobis quia vnus ex vobis tradet me, qui manducat mecum.
 16 Et illi ceperunt contristari, & dicere ei singulatim, Nunquid ego?
 20 Qui ait illis, Vnus ex duodecim, qui intingit mecum manum in catino.
 21 Et Filius quidem hominis vadit, sicut scriptum est de eo: vñ autem homini illi per quē Filius hominis tradetur: bonus erat ei, si non esset natus homo ille.

Pascha Iudæi immolant in quo azymorum iprimo & in die
 וביום קדמא דפסחא דבה דבחין יהודיא פצחא
 tibi paremus ut eamus tu vbi discipuli ipsius ei dicunt
 אמרין לה תלמידוהי איכא צבא אתה דנאל נשוב לך
 eis & dixit discipulis suis 2 duos & misit Pascha ut comedat
 דאכול פצחא 13 ושדר תרין מן תלמידוהי ואמר להון
 aquæ vas qui baiulat homo vobis occurret & ecce in ciuitatem ite
 ולו למדינה והא פנע בכון גברא דשקיל מאנא דמא
 domus domino dicite ingressus fuerit & quo post cum ite
 ולו בתרה 14 ולא יכא דעאל אמרו למרא ביחא
 discipulis meis cum comedam vbi conuiuij domus vbi est ait magister
 ובן אמר איכו בית משריא איכא דאכול עם תלמידו
 quod stratum est magnum cœnaculum vobis ostender & ecce pascha
 פצחא 15 והא מחא לכון עליתא רבתא דמשווא
 in ciuitatem & venerunt discipuli eius & exierunt nobis parate illic & paratum
 ובשבא תמן תקנו לון 16 ונפקו תלמידוהי ואתו למדינתא
 & cum Pascha & parauerunt eis dixerat sicut & inuentis
 ואשבחו איכנא דאכר להון וטיבו פצחא 17 וכר
 accubarent & cum sua dodecade cum venit vespera esse
 דוארמשא אתא עם תרעסרתה 18 וכר כמיבין
 qui comedit ex vobis quia vnus vobis ego dico amen Iesus dixit & manducantibus
 ויעסי אמר ישוע אמין אמר אנא לכון דחד מנכון דאכל
 & dicunt angi ceperunt verò illi proderet me ipse mecum
 עמי הו נשלמני 19 הנון דין שריו מתעקין ואמרין
 2 vnus eis dixit verò ipse ego nunquid vnus vnus ei
 לרה חד חד למא אנא 20 הו דין אמר להון חד מן
 sicut vadit hominis & filius in catino mecum qui intingit duodecim
 ויעטר דעבע עמי כלגתא 21 וברה דאנשא איל איכנא
 proditur per quem illi homini autem vñ de eo scriptum est
 דמבי עלוהי וי דין לגברא הו דבאידה משתלם
 non si illi homini ei fuisset præstans hominis filius
 ברה דאנשא פקה הוא לה לגברא הו אלו לא
 natus fuisset
 אילר

12 και τη πρωτη ημερη ην αζυμων, οτε το πασχα εθυσεν, λεγουσιν αυτοι οι μαθηται αυτοι, ποδ ηεις απηλθεις επιμασσωμεν ινα φάγωμε το πασχα; 13 και αποστειλη δυο υβη μαθηται αυτου, και λεγη αυτοις, υπαγετε εις την πολιν, και απαιτησθε υμιν θυρωπωπε και ερχομεν υδραπε βασιλειων. αυτολυθησατε αυτην. 14 και οπου εσθι εσθι, εσπιτε τη οικουδειαστη, οτι ο δουλκαλος λεγη, ποδ εβη το καταλυμα, επου το πασχα εν υβη μαθηται με φάγωμε; 15 και αυτες υμιν εδωκεν μεγα ερωτησον, επιμουσ και επιμασασθε υμιν. 16 και εβησαν οι μαθηται αυτοι, και ηλθον εις την πολιν. και εδρον καταως εστι αυτοις, και η το ματαν το πασχα. 17 και ο υιας ηρωδης ο γαται μετ υβη δωδεκα. 18 και δε ακαιμενον αυτον και εβησαν, εστι ο Ιησους, αμωμ λεγε υμιν, οτι ες υβη υμιν πασχαδωσθ με, ο εδωκεν μετ εμω. 19 οι δε ηρξαντο λαπειν, και λεγη αυτοι εις καθε εις, μη π ερωσθησθε, μη π ερωσθ 20 ο δε αποκριθεις, εστιν αυτοις, εις ακ υβη δωδεκα ο εμασθησθε μετ εμω εις το τρωθισον. 21 ο λεγε υος το ερωθισον υ παγη, και δωκεν λεγειν αυτοι υ αι δε τη ερωθισον ελεθη ο υ ο υος το ερωθισον πασχαδωσθαι. και λεω αυτοι, ει δε εβηθη ο ερωθισον ε και ος.

22 Et man-

& dedit & fregit & benedi. panem Iesus accepit manducaret illi & cum
 22 וכה הננו לעסקי נסב ישוע לחמא וברך וקצא ויהב
 calice & accepit corp^o meū est hoc accipite eis & ait eis
 להון ואמר להון סבו הנא איתוהי פגרי: 23 ונסב כסא
 & dixit omnes ex eo & biberunt eis & dedit & ben. & gratias egit
 ואודי וברך ויהב להון ואשתיו מגר כלהון: 24 ואמר
 effunditur multis qui pro noui testamenti sanguis me^o hic est eis
 להון הננו דמי דריתקא חדתא דחלה סנאא מתאשר:
 vitis fœtu ex bibam non quod rursum vobis ego dico amen
 25 אמין אמר אנא לכון דתוב לא אשתא מן ילדא דנפתא
 in regno receter bibam ipsum in quo illum ad diem vsque
 עד מא ליומא הו דבה אשתוהי חדתאית במלכותה
 oliuarum in monte & exierūt & laudarūt Dei
 דאלהא: 26 ושבחו ונפקו לטור ויתגו

crucifixionis nocte
 דלליא דוקיפנתא

nocte in ista in me offendemini vos omnes Iesus eis & dixit
 27 ואמר להון ישוע כלכון תתכשלוין בי בהנא לליא
 oues eius & dispergentur pastorem perecutiam enim scriptū est
 כתיב גיר דאמתה לרעינא ונתבררון ונתוהווי:
 dixit in Galilzam vos ego precedam surrexero cum sed
 28 אלא מא רקמת קדם אנא לכון לנלילא: 29 אמר
 dixit ego non sed offendentur omnes si Cephas ei
 לה כאפא או כלהון נתכשלוין אלא לא אנא: 30 אמר
 ista in nocte hodie quod tu tibi ego dico amen Iesus ei
 לה ישוע אמין אמר אנא לך דאנת יומנא כלליא הנא
 menegabis ter vicibus duabus Gallus cantauerit priusquam
 קדם דנקרמ תרנגלא תרתין זכנין תלת תכפור בי:
 tecum moriendū mihi fuerit etiamsi dicebat magis verò ipse
 31 הו דין ותיראית אמר הוא דאן נהוא לי לממת עמך
 discipuli omnes etiam similiter Dñe mi te negabo non
 לא אנפור כך מרי ואכותה או כלהון תלמידא
 dicebant
 אמרו:

22. Et manducantibus illis, accepit Iesus panem: & benedicens fregit, & dedit eis, & ait, Sumite, hoc est corpus meum.
 23. Et accepto calice, gratias agens dedit eis, & biberunt ex illo omnes.
 24. Et ait illis, Hic est sanguis meus noui Testamenti, qui pro multis effundetur.
 25. Amen dico vobis, quia iam non bibam de hoc genimine vitis vsque in diem illum cum illud bibā nouum in regno Dei.
 26. Et hymno dicto exierunt in Montem oliuarum.
 27. Et ait eis Iesus, Omnes scādalizabimini in me in nocte ista: quia scriptum est, Percutiam pastorem, & dispergentur oues.
 28. Sed postquām resurrexero, precedam vos in Galilzam.
 29. Petrus autem ait illi, Etsi omnes scandalizati fuerint, sed non ego.
 30. Et ait illi Iesus, Amen dico tibi, quia tu hodie in nocte hac, priusquām gallus vocem bis dederit, ter me es negaturus.
 31. At ille amplius loquebatur, Et si oportuerit me simul commorari tibi, non te negabo. Similiter autem & omnes dicebant.

22. καὶ ἐδίδουσαν αὐτοῖς τὸ ἄρτον, ἐβλῶντος τοῦ Ἰησοῦ, ἔθηκεν, καὶ ἐδωκεν αὐτοῖς, καὶ εἶπε, λαβετε, φάγετε. 23. καὶ λαβὼν τὸ ποτήριον, εὐχαριστήσας, ἔδωκεν αὐτοῖς, καὶ εἶπε, αὐτοῖς, τὸ αὐτὸ πᾶσι. 24. καὶ εἶπε, αὐτοῖς, ἡμεῖς οὖν ἀπὸ τοῦ ἔργου τούτου, ἐπιπέσομαι ἐφ' ὑμᾶς, ὡς ἡμέρας ἐκεῖνης, ὅταν αὐτὸ πίνω καὶ ποτίζω ἐν τῷ βασιλείᾳ τοῦ θεοῦ. 25. καὶ λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, ὅτι πάντες ὑμῶν ἀποστήσονται ἐφ' ἐμοῦ ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις, ἐγὼ μόνος ἔμεινα. 26. καὶ λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, ἕως οὗ ἴδωμαι ὑμᾶς ἐν τῷ ἑσχατῷ ἡμέρας. 27. καὶ λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, ἕως οὗ ἴδωμαι ὑμᾶς ἐν τῷ ἑσχατῷ ἡμέρας. 28. καὶ λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, ἕως οὗ ἴδωμαι ὑμᾶς ἐν τῷ ἑσχατῷ ἡμέρας. 29. καὶ λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, ἕως οὗ ἴδωμαι ὑμᾶς ἐν τῷ ἑσχατῷ ἡμέρας. 30. καὶ λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, ἕως οὗ ἴδωμαι ὑμᾶς ἐν τῷ ἑσχατῷ ἡμέρας. 31. ὁ δὲ ἄρτος ὁ ἐκείνός ἐστιν ἡμεῖς, καὶ ἡμεῖς οὖν ἀπὸ τοῦ ἔργου τούτου, ἐπιπέσομαι ἐφ' ὑμᾶς, ὡς ἡμέρας ἐκεῖνης, ὅταν αὐτὸ πίνω καὶ ποτίζω ἐν τῷ βασιλείᾳ τοῦ θεοῦ.

y

32 Et veniunt in pradium, cui nomen Gethsemani. Et ait discipulis suis, Sedere hic donec orem.
 33 Et assumit Petrum & Iacobum & Ioanem secum: & cepit pauere & tædere.
 34 Et ait illis, Tristis est anima mea usque ad mortem: sustinete hic & vigilate.
 35 Et cum processisset paululum, procidit super terram: & orabat vt, si fieri posset, transiret ab eo hora.

36 Et dixit, Abba, Pater, omnia tibi possibilia sunt: transfer calicem hunc à me, sed nõ quod ego volo, sed quod tu.

37 Et venit, & inuenit eos dormientes. Et ait Petrus, Simon, dormis? non potuisti vna hora vigilare?

38 Vigilare, & orate vt non intretis in tentationem. Spiritus quidem promptus est, caro verò infirma.

39 Et iterum abiens orauit, eundem sermonem dicens.

40 Et reuersus, denuò inuenit eos dormientes (erat enim oculi eorum grauati) & ignorabant quid responderent ei.

41 Et venit tertio, & ait illis, Dormite iam, & requiescite, Sufficit, venit hora, ecce Filius hominis tradetur in manus peccatorum.

42 Surgite, eamus, Ecce, qui me tradet propè est.

discipulis suis & ait Gethsemani qui vocatur in locum & vñerunt
 32 ואתו ולוכתא אידא דמתקריא גתסמן ואמר להלמידות
 Cepham secum & duxit ego orem donec hic sedere
 הכו הרבנא עד מצלא אננא: 33 ודבר עמה לכאפא
 & ait & angeli contritari & cepit & Ioannem & Iacobum
 ולעקוב וליוחנן ושדי למתכמדו ולמתעקו: 34 ואמר
 hic me expectate ad mortem usque anime meę ipsi est tristitia illis
 להון כריא הו לה לנפשי עדמא למותא קוו לי הרבא
 erat & orans terram in & procidit paululum & accessit & vigilare
 ואתתערו: 35 וקרב קליל ונפל על ארעא ומצלא הוא
 Pater mi Pater & ait hora ab eo transiret fieri posset vt si
 דאן משכחא תעבר מנה שעתא: 36 ואמר אבא אבי
 non sed hunc calicem à me transfer tu potes omnia
 מלמדכ משכחא אתא אעבר מני כסא הנא אלא לי
 dormirēt cum eos inuenit & veniens tua fiat sed meę ipsi voluit
 עבני דילי אלא דולך: 37 ואתא אשכחא אנון כד דמבין
 vna potuisti non tibi dormis Simon Cephe & ait
 ואמר לכאפא שמעון דמכרת לך לא אשכחת הדמא
 in tentationē intrecis vt non & orate vigilare vigilare hora
 שעא למתתערו: 38 אתתערו וצלו דלא תעלון לנסיונא
 rursus & pfecto infirmum corpus sed & paratus est vult Spiritus
 דווא עביא ומטיבא אלא פנרא כריר: 39 ואול תוב
 eos inuenit veniens rursu n & cõuersus est dixit sermonē & eundē orauit
 עליו והו מלתא אמר: 40 והפך תובאתא אשכחא אנון
 quid erant scientes nec erant grauati oculi eorum quia dormirēt eia
 כד דמבין מטל דעוניהון יקרון הו ולא ידעון הו מננא
 iam dormite illis & ait vice tertia & venit ei diceret
 אמרון לה: 41 ואתא דתלתא זבנין ואמר להון דמכו מבול
 filius traditur & ecce hora & venit finis appinquat & requiescite
 ואתתנורו מטת הרתא ואת שעתא והא משתלים ברה
 is appinquat ecce camus surgite peccatorum in manus hominis
 דאנשא באידיהון דחמיא: 42 קומו נאול הנא קרב הו
 me qui prodit
 דמשלם לי:

32 και δ' ἔρχονται εἰς γαρελοῖς, ὃ τὸ ὄνομα Γεθσημανιῆ καὶ λέγει τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, καὶ καθίστατε ὧδε ἕως ἔσθωσ ἡ
 33 καὶ λαμβάνει μετὰ ἑᾶς Πέτρον καὶ Ἰακώβον καὶ Ἰωάννην μετὰ αὐτοῦ, καὶ ἤρξατο δεῦναι μετὰ ἡδονῆ καὶ
 ἀδουμοῖν. 34 καὶ λέγει αὐτοῖς, ἀπέλλυτοῖς ὄνειν ἡ ψυχὴ μου ἕως ἵνα ἀποθῶμαι ὑμῖν ἀπὸ τοῦ θανάτου, ἡ δὲ
 ἔμοῃ. 35 καὶ ἡρεσασθὼν μακρόν, ἔπισην ὄνειν τῆς γῆς, καὶ ἡρεσασθὼν ἔχον ἵνα ἀποθῶμαι ὑμῖν ἀπὸ τοῦ θανάτου, καὶ
 ἀποθῶμαι. 36 καὶ ἤρξατο λέγειν, ἀββὰ, δὲ πατήρ, τίς οὐκ δύναται ἰσχυρῶς ἀποθῶμαι ὑμῖν ἀπὸ τοῦ θανάτου, ἡ δὲ
 καὶ ἡρεσασθὼν ἔμοῃ. 37 καὶ δ' ἔρχεται, καὶ δὲ ἐλθὼν αὐτοῖς ἀσπύσασθαι, καὶ λέγει πρὸς Πέτρον καὶ Ἰακώβον καὶ Ἰωάννην
 ἵνα ἴσασιν μετὰ ὑμῶν ἡρεσασθῶσιν. 38 ἔρχεται ἔρχεται, καὶ ἡρεσασθὼν ἔχον ἵνα ἀποθῶμαι ὑμῖν ἀπὸ τοῦ θανάτου, καὶ
 ἡρεσασθὼσιν, ἡ δὲ ἔμοῃ ἀδουμοῖν. 39 καὶ πάλιν ἀπελάλει ἡρεσασθῶσιν λέγων, πρὸς λόγον αὐτοῦ εἰπάτω. 40 καὶ
 ἵνα ἴσασιν μετὰ ὑμῶν ἡρεσασθῶσιν, ἡρεσασθὼν ἔχον ἵνα ἀποθῶμαι ὑμῖν ἀπὸ τοῦ θανάτου, καὶ ἡρεσασθὼν ἔχον ἵνα
 ἀποθῶμαι. 41 καὶ ἤρξατο λέγειν, ἰδοὺ ἔρχεται ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου, καὶ λέγει αὐτοῖς, ἀπέλλυτοῖς ὄνειν τῆς γῆς, καὶ
 ἡρεσασθὼν ἔχον ἵνα ἀποθῶμαι ὑμῖν ἀπὸ τοῦ θανάτου. 42 ἐλθέτωσιν, ἵνα ἀποθῶμαι ὑμῖν ἀπὸ τοῦ θανάτου, καὶ
 ἡρεσασθὼσιν μετὰ ὑμῶν.

duodecim ex vnus Iſcariotes Judas venit loqueretur ipſe & dum
 43 ועד הו ממלל אתא יהודא סכרוטא חד מן תרעסר
 facer. p̄cipis apud de & ſuſtibus enſibus cum multi & cum eo
 ועמא סניאא עם ספסרא וחוטרא מן לות רבי כהנא
 proditoris ille proditor ſignum eis & dedit & ſeniores & ſcribas
 וספרא וקשישא: ויהב להון אתא משלמנא הו דמשלם
 & eum abducite caute tenete eum ipſe eſt ego oſcul. fuero que & dixit
 ואמר הו דנשק אנא הויו אחרוהו והיראת ואובלוהו
 & eū oſculat eſt Dñe mi Dñe mi ei & dixit acceſſit hora & eadem
 ובר שעתה קרב ואמר לה רבי רבי ונשקא
 ex autem vnus & tenuerūt eū manus in eum iniecerunt verò illi
 46 הנון דין ארמיו עלוהי אורא ואחרוהו: חד דין מן
 sacerdotum p̄cipis ſeruum & percuffit gladium diſtrinxit qui ſtabant iis
 הנון דקמין שמש ספא ומחיה לעברה דרב כהנא
 tanquā eis & ait reſpondit Ieſus verò ipſe eius auriculā & abſtulit
 ושקלה אדנה: הו דין ישוע ענא ואמר להון אך
 vt prehendatis me & ſuſtibus cum gladii contra me exiſtis ſicarium aduerſus
 דעל גוסא נפקתון עלי כסיפא וכחוטרא דתאחרונני
 & non in templo ego docebam dum eram apud vos quotidie
 49 כליוס לותכון הוית כד מלו אנא כהיכלא ול
 tunc hoc fuit ſcripturę vt adimplerent. ſed me tenuiſtis
 אחרתונני אלא דנשלמון כתבא הות הרמא: הדין
 erat veniens vnus & adoleſcens & fugerūt diſcipuli eius reliquerūt eū
 שבקוהי תלמיחוהו וערקו: ועלימא חד אתא הו
 verò ipſe & prehenderūt eū nudus ſindone erat & amictus poſt eum
 בתרה ועמיו הוא מדונא ערטל ואחרוהו: הו דין
 ad Ieſum & adduxerūt ipſum nudus & auſugit ſindone reliquit
 שבק סדונא וערק ערטל: ואובלוהו לישוע לורת
 facerdot. p̄cip. omnes apud eum & congregati ſunt ſacerdotū princip. Caiphā
 קיפא רב כהנא ואתכנשו לותר. כלהון רבי כהנא
 & ſeniores & ſcribę
 וספרא וקשישא:

43 Et adhuc eo loquente, venit Judas Iſcariotes vnus de duodecim, & cum eo turba multa cum gladiis & lignis, miſſi à ſummis Sacerdotibus, & Scribis, & Senioribus.
 44 Dederat autem traditor eis ſignū, dicens, Quęcunq; oſculatus fuero, ipſe eſt, tenete eum, & ducite caute.
 45 Et cū veniſſet, ſtatim accedēs ad eum, ait, Ave rabbi, & oſculatus eſt eum,
 46 At illi manus iniecerunt in Ieſum, & tenuerunt eum.
 47 Vnus autem quidam de circumſtantibus educens gladium, percuffit ſeruum ſummi Sacerdotis, & amputauit illi auriculam.
 48 Et reſpondens Ieſus, ait illis, Tanquam ad latronem exiſtis cum gladiis & lignis comprehendere me?
 49 Quotidie erā apud vos in templo docens, & non me tenuiſtis. Sed vt impleantur Scripturę.
 50 Tunc diſcipuli eius relinquentes eum, omnes fugerunt.
 51 Adoleſcens autem quidā ſequebatur eum amictus ſindone ſuper nudo, & tenuerūt eum.
 52 At ille relicta ſindone, nudus profugit ab eis.
 53 Et adduxerunt Ieſum ad ſummum Sacerdotē, & conuenerunt omnes Sacerdotes, & Scribę, & Seniores.

43 & δὲ τότε ἐπὶ αὐτῷ ἡ δωδεκάθετος Ἰσκαριώτης Ἰούδας ἔρχεται ἰσκαριώτης, καὶ μετ' αὐτοῦ ὄχλος πολλὸς μετὰ μαχαί-
 ρων καὶ ξύλων, ἀποσταλθέντες αὐτῷ ἀπὸ τῶν ἀρχιερέων καὶ τῶν γραμματέων καὶ τῶν πρεσβυτέρων. 44 δὲ δόντος δὲ οὗ τοῦ δότος αὐ-
 τοῦ, συστήσασθαι αὐτῷ, λέγει, σὺ εἶ ὁ φιλῶν ἡμᾶς, καὶ οὕτως αὐτὸν ὀσφραίνεται. 45 ἔλεγον δὲ τότε οἱ ἀρχιερεὶς αὐτῷ λέγοντες, ἀντιφύλαξ ἡμῶν εἶ, καὶ οὕτως αὐτὸν ὀσφραίνεται. 46 οἱ δὲ ἐπιβάντες ἐπ' αὐτοῦ καὶ ἔχοντες
 μαχαίρας καὶ ξύλα, ἀρπάξασαυ αὐτὸν. 47 εἷς δὲ ἐκ τῶν περιεστώτων ἀνελθὼν ἔλαβεν τὸν δεξιὸν τοῦ
 μαχαίρα καὶ ξύλων σιμωβῶντα αὐτὸν. 48 καὶ τὴν ἡμέραν ἡμεῖς ὑμᾶς ἐν τῷ ἱερῷ διδάσκοντες, καὶ οὐκ ἐκρατήσατέ
 με ἐν τῷ ἱερῷ, καὶ οὐκ ἐκρατήσατέ με ἐν τῷ ἱερῷ. 49 καὶ αἱ εἰπὸν αὐτῷ αὐτὸν οὐκ ἐφύλαξον. 50 καὶ αἱ εἰπὸν αὐτῷ αὐτὸν οὐκ ἐφύλαξον. 51 καὶ οἱ εἰπὸν αὐτῷ αὐτὸν οὐκ ἐφύλαξον. 52 ὁ δὲ καταλιπὼν τὸν
 σινδῶνα, γυμνὸς ἔφυγεν ἀπὸ αὐτῶν. 53 καὶ ἀνήγαγον τὸν Ἰησοῦν πρὸς τὸν ἀρχιερέα, καὶ συνέχρισαν αὐτὸν πάντες οἱ
 ἀρχιερεὶς, καὶ οἱ πρεσβύτεροι, καὶ οἱ γραμματεῖς.

y ij

54 Petrus autem à longè se-
cutus est eum vsque intrò in
atrium summi Sacerdotis:&
sedebat eù ministris ad ignè,
& calefaciebat se.
55 Summi verò Sacerdotes
& omne concilium quære-
bant aduersus Iesum testi-
monium, vt eum morti traderent:
nec inueniebant.
56 Multi autem testimoniũ
falsum dicebāt aduersus eũ:
& conuenientia testimonia
non erant.
57 Et quidam surgentes,
falsum testimonium ferebāt
aduersus eum, dicentes,
58 Quoniam nos audiui-
mus eum dicentem, Ego dis-
soluam templum hoc manu-
factum, & post triduiũ aliud
non manufactum ædificabo.
59 Et non erat conueniens
testimonium illorum.
60 Erurgens autem sum-
mus Sacerdos in medium, in-
terrogauit Iesum, dicens, Nō
respondes quicquam ad ea
quæ tibi obiiciuntur ab his?
61 Ille autem tacebat, & ni-
hil respondit. Rursum sum-
mus Sacerdos interrogabat
eum:& dixit ei, Tu es Chri-
stus Filius Dei Benedicti?
62 Iesus autem dixit illi,
Ego sum:& videbitis Filium
hominis sedentem à dextris
virtutis Dei, & venientem
cum nubibus cæli.
63 Summus autem Sacer-
dos scindens vestimenta sua,
ait, Quid adhuc desideramus
testes?

interius vsque ad post eum erat veniens longè de autem Simō
שמעון דין מן רוחקא אתא הוא כתרד ערמא לנו
& calefaciebat ministris eum erat & sedens sacerdotis summi atrium
דתרד דרב כהנא ויתב הוא עם משמשנא ושחן
corū synagoga & omnis autem sacerdotū principes ignem ante
לוקבל נורמא רבי כהנא דין וכלה כנשהו
inueniebant & non vt eum morti traderet testimonium Iesū aduersus erat quæsi-
בעין הוּו על ישוע סהרותא דנמיתוניה וולא אשכחו
eorum testimonia erāt æqualia nō aduers⁹ eū testificaret. enim multi eum
כר סנאא ניר מסהדין עלוהי לא שוין הוי סהרותהו
& dixerunt falsi testes aduersus eū surrexerūt autē quidam
אנשין דין קמו עלוהי סהדין דשוקרא ואמרו
hoc templum ego dissoluo quia ego q̄ dixerit audiuim⁹ eū quia nos
דתן שמעניה דאמר דאנא שרא אנא היכלא הנט
quod non aliud ego ædifico diebus & tribus manibus q̄ factum est
עומד באידיא ולתלתא יומין כנא אנא אהרנא דלמ
eorum testimonium æquale erat sic non & etiam
עביר באידיא וואי לא הכנא שויא סהרותהו
& ait Iesum & interrogauit in medium sacerdotū princeps & surrexit
וקם רב כהנא במצעתא ושאלה לישוע ואמר
ipse illi cōtra te testificatur quid responsum tu reddis nō
לא מפנא אנת פתנמא מנא מסהדין עליך הלין ו
interroga eum & rursus respōdit ei nō & quicquā erat tacens Iesus veni
דן ישוע שתיק הוא ומדם לא עניוהי ותוב שאלה
Benedicti filius Christus ille tūc es & ait sacerdos summus
רב כהנא ואמר אנת הו משיחא ברה דמברכא
hominis filium & videbitis sum ego ei dixit Iesus verò ipse
הו דין ישוע אמר לה אנא אנא ותחזון לברה דאנשא
summus calorum nubes super & venit virtutis dextera à qui scit
ותבמין מינא דחילא ואתא על ענני שמיא רב
requiruntur amplius quid & ait tunicam suā scidit autem sacerdos
כהנא דין צרא כותניה ואמר מנא מכיל מתבעין
testes nobis
ין סהדין

54 & ο Πέτρος ἀπὸ μακρόθεν ἠκολούθησεν αὐτῷ ἕως εἰσεῖν εἰς τὴν ἀνάκλιτον τῶ ἀρχιερέως, & ἐκεῖ καθίστησθαι ἀπέναντι τῶν ὑποφωτισθῆναι αὐτῶν, & ἐκάλειν αὐτὸν. 55 οἱ δὲ ἀρχιερεῖς ὅσοι τὸ συνέδριον ἐξήπουν καὶ τὸ ἴσον αὐτῶν ἐκείνην ἠρώσαν. 56 καὶ ἄλλοι ἄλλοι μαρτυροῦντες κατ' αὐτὸν, λέγοντες· 58 ὅτι ἡμεῖς ἠκούσαμεν αὐτὸν λέγοντα, ὅτι ἐγὼ καταλύσω τὸ ναὸν τῶν χειρῶν ποιεῖν, & ἐν τριῶν ἡμερῶν ἄλλο ἐκδοθῆναι ἐκ θεῶν. 59 καὶ οὐκ ἦν ἐπισημὸν αὐτῶν τὸ μαρτυροῦν αὐτῷ. 60 ὁ δὲ ἀρχιερεὺς ἐπηρώτησεν αὐτὸν λέγων, Ἐγὼ εἶμι, & σὺ εἶπες, ἐγὼ εἶμι. 61 οὐκ ἀποκρίθη αὐτῷ. 62 ὁ δὲ ἀρχιερεὺς ἔειπεν, Ἐγὼ εἶμι, & σὺ εἶπες, ἐγὼ εἶμι. 63 ὁ δὲ ἀρχιερεὺς ἔειπεν, Ἐγὼ εἶμι, & σὺ εἶπες, ἐγὼ εἶμι. 63 ὁ δὲ ἀρχιερεὺς ἔειπεν, Ἐγὼ εἶμι, & σὺ εἶπες, ἐγὼ εἶμι.

